

Oponentský posudek disertační práce

Autor:	Mgr. Karel Žďárek
Název práce:	„Rozhlasová rollová hra: možnosti a limity využití fiktivního rozhlasového vysílání ve výuce anglického jazyka“
Oponent:	doc. MgA. Stanislav Suda, Ph.D.

Doktorand Karel Žďárek se pustil do aktuálního tématu. Hledá možnosti, jak zefektivnit výuku anglického jazyka pomocí metod dramatické výchovy.

Práce je přehledně strukturována. Vychází z historického kontextu jazykového vzdělání a vysvětluje zaměření na komunikační přístup k vyučování cizího jazyka. Poměrně rozsáhlou část věnuje popisu dramatické výchovy a možností, které skýtá ve výuce cizích jazyků. Představuje i techniku rozhlasového rollového hraní. V závěru teoretické části je čtenář seznámen s akčním výzkumem, jeho fázemi, kritérii a metodami. Teoretická část je zpracována podrobně, přehledně, na základě širokého záběru studijní literatury. Naprosto splňuje požadavky kladené na tento typ práce.

Úvod empirické části je věnován seznámení s možnostmi techniky rozhlasového rollového hraní a motivaci, která doktoranda vedla k experimentaci s akčním výzkumem. Tady musím zmínit jeden z důležitých momentů akčního, na kvalitu zaměřeného výzkumu. Autor je sám velmi sympaticky zaujat a motivován. Každý dílčí výsledek je pro něj zdrojem dalšího zpřesňování aplikace techniky a dalšího dotazování po možnostech využití. Tato zaujatost a poctivost výzkumníka je jedním z nejdůležitějších aspektů věrohodnosti šetření. Analýzy dotazníkových šetření jsou provedeny pečlivě a přehledně. V průběhu výzkumu hledá další metodologické možnosti, jak výsledky objektivizovat. Velmi oceňuji rozhovory s učiteli, kteří poskytují velmi podstatnou zpětnou vazbu. Ze své vlastní zkušenosti mohou posuzovat klady a zápory aplikované techniky. Stejně tak ve třetí fázi bylo velmi funkční zapojit audiozáznam a videozáznam pro analýzu komunikativní kompetence žáků. Z hlediska třetí fáze a „objektivizace“ pomocí kritického přítele vyvstává otázka, zda by nebylo zapotřebí více materiálu k analýze – i přes náročnost přepisu a nároku na čas.

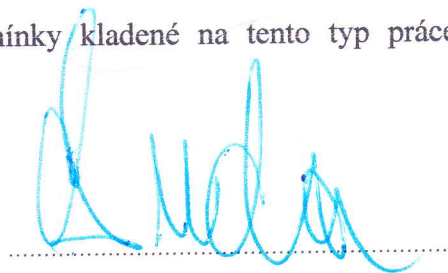
Vyhodnocování jednotlivých cyklů na sebe navazuje, doktorand skutečně potvrzuje výzkumné zaměření. Veškeré materiály, přípravy, transkripce, analýzy dokládá v příloze. Opět musím zdůraznit, že práce je pečlivá, dobře strukturovaná. Vychází z postupného ověřování metody, rozšiřuje používané metody zkoumání, de facto otevírá metodologii dalším postupům.

Pro verifikaci svých domněnek bere v potaz jak pozitivní výpovědi, tak výpovědi zpochybňující plnou účelnost metody. Oslovuje kolegy z praxe i odborníky z oborové didaktiky. Sdělení je pak mnohde nejednoznačné, avšak uvěřitelné, objektivizující.

Jedním z velkých témat práce, i když ne zcela záměrných, je jakýsi protiklad uvolnění spontaneity žáků na straně jedné a starosti o didakticky efektivní využití času vyučování. To je, domnívám se, téma, které přesahuje rámec této disertační práce. Týká se spíše osobnostního nastavení jednotlivých žáků a učitelů a jejich preferencí. Vystávají otázky protikladných výukových cílů. Možná by se dalo říci rozdílné filozofie vzdělávání. Má smysl nechat žáky na základě situace spontánně mluvit o tom, o čem oni sami chtějí a jak chtějí? Dosáhneme tak výukového cíle zvládnutí jazyka? Nebo je máme didakticky vést i za cenu snížení motivace, jak vychází ze šetření? Či naopak motivovat k vlastní tvořivé činnosti s rizikem, že učitel nebude tyto pokusy považovat za hodnotné a nebude jim sám věřit? Tento naznačený přesah však není předmětem hodnocení disertační práce. Jen musím s potěšením konstatovat, že práce a její výsledky tyto otázky otevírají.

Z pohledu dramatické výchovy považuji tuto práci za zvládnutou. Podává svědectví o velmi funkčních možnostech užití technik dramatické výchovy v předmětném vzdělávání. A dokonce se mně jeví toto využití dramatické výchovy jako nejpřínosnější. Zařazování těchto metod ale zcela logicky naráží na kondiční schopnosti jednotlivých učitelů i žáků. A tento aspekt disertační práce ve výpovědích jednotlivých respondentů velmi dobře dosvědčuje.

Disertační práce má aktuálně zvolené téma a splnila stanovený cíl. Co se metodologie týče, byly uplatněny jak prvky kvantitativní (dotazníky), tak kvalitativní. Zejména kvalitativní část práce bych rád vyzdvihl. Je náročná na zaznamenání, prepisy, analýzu i následné vyhodnocení a uvedení výpovědí do kontextu. Výsledky jsou poměrně rozsáhle interpretovány v závěrečné kapitole, v souvislosti s užitím rozhlasové rolové hry jsou to poznatky novátorské, popisující základní nastavení žáků, učitelů. Na tuto práci je možné navázat dalším výzkumem. Na základě výsledků nastoluje otázky pojetí pedagogiky nejen v zaměření na jazykovou výuku a didaktické postupy, ale i v širším přesahu k motivaci učitelů a žáků a jejich schopnosti řešit nejednoznačné, otevřenější zadání. Práce splňuje podmínky kladené na tento typ práce doporučuji ji k obhajobě.

V Českých Budějovicích dne 12. 6. 2017

Doc. MgA. Stanislav Suda, Ph.D.